

Leidende principes WOZO namens V&VN en Vereniso

De ouderenzorg zal de komende jaren sterker onder druk komen te staan als gevolg van de dubbele vergrijzing en een afname in de beroepsbevolking. De verwachting is dat de zorgbehoefte van ouderen de komende jaren verder zal toenemen, terwijl de krapte op de arbeidsmarkt maakt dat professionals hun werk anders zullen moeten inrichten. Dit vraagt om andere vormen van samenwerking, waarbij het belangrijk is dat professionals voldoende worden ondersteund zodat zij kwalitatief goede zorg en behandeling kunnen blijven bieden.

In deze notitie beschrijven beroepsgroepen V&VN en Vereniso de leidende principes voor het vormgeven van de veranderingen in de ouderenzorg. Het ondersteunen van professionele autonomie vormt daarbij het uitgangspunt om in de toekomst zorg en behandeling doelgericht en efficiënt te kunnen leveren, zowel de preventie en zorg thuis, als de zorg in acute situaties en de specialistische ouderenzorg. Om in al deze situaties goede zorg te kunnen leveren, zijn de volgende randvoorwaarden noodzakelijk:

1. Maak samenwerken lonend en neem financiële barrières weg

Waar ouderen ook wonen (individueel, in een geclusterde woonsetting of in een verpleeghuis), zodra zij meer zorg nodig hebben, is de kans groot dat er meerdere zorg- en hulpverleners bij betrokken zijn. Goede samenwerking is dan essentieel.

- Maak de kosten voor behandeling in de Wlz inzichtelijk, zodat duidelijk wordt hoeveel budget daadwerkelijk naar behandeling gaat.
- Regel bekostiging voor de tijd die zorgprofessionals inzetten voor het ondersteunen van zelfredzaamheid van cliënten & naasten en afstemming met mantelzorgers en vrijwilligers
- Regel bekostiging voor multidisciplinair overleg
- Pas regelgeving die leidt tot niet passende zorg aan.
 - Een voorbeeld: er is momenteel onvoldoende zorg en ondersteuning voor thuiswonende ouderen met een zeer complexe zorgvraag via VPT of MPT beschikbaar. De indicatie wordt wel gesteld, maar de zorg kan vervolgens niet worden geleverd. Dit werkt crisissituaties in de hand.
- De ondersteuning in iedere gemeente om thuisblijven mogelijk te maken varieert. Zorg voor landelijke regelgeving rondom Wmo-ondersteuning, waaronder dagbesteding, mantelzorgondersteuning, hulpmiddelen en woningaanpassingen

2. Zorg voor behoud van professionals: maak het werken in de ouderenzorg aantrekkelijk

We hebben in de komende jaren veel zorgprofessionals in de ouderenzorg nodig. Momenteel kiezen professionals nog niet in voldoende mate voor de ouderenzorg. Dat geldt voor geneeskundestudenten, verpleegkundestudenten en verzorgenden IG. Daarnaast verlaten startende verpleegkundigen en verzorgenden vaak snel de eerste werkplek. Betere overgang van opleiding naar de praktijk is nodig.

- Zorg ervoor dat ouderenzorg een vast onderdeel wordt in de zorgopleidingen, bijvoorbeeld door een vast coschap aan te bieden in de geneeskunde opleiding
- Veranker inspraak en zeggenschap van zorgorganisaties binnen de organisatiestructuren in de langdurige zorg ([landelijk actieplan zeggenschap](#)), investeer in de autonomie van professionals in de praktijk
- Faciliteer zorgprofessionals met de juiste randvoorwaarden om hun werk goed te kunnen uitvoeren, zoals een adequate praktijkondersteuning (medisch secretariaat) en de mogelijkheid om bijeenkomsten binnen werktijd bij te wonen.
- Geef zorgprofessionals een marktconform salaris, dat vergelijkbaar is met de curatieve zorg.

3. Verpleeghuiszorg is specialistische ouderenzorg en vraagt expertise

Verpleeghuiszorg is hoog complexe zorg. Het betreft de meest complexe problematiek, op sociaal, emotioneel, psychisch en fysiek gebied. Goede palliatieve zorg is essentieel. Zorgvragen waar je niet meer aan tegemoet komt door te werken vanuit zorgpaden voor enkelvoudige problematiek. Dat vraagt teams met de hoogste vorm van expertise op welzijn, verzorging & verpleging, behandeling en GGZ-problematiek. De teamsamenstelling moet aangepast zijn op de zorgvraag, waarbij zorgprofessionals de ruimte krijgen om samen met de oudere te besluiten welke zorg en behandeling passend is.

- Investeer in de kwaliteit van zorgprofessionals die werken in de verpleeghuiszorg. Voldoende expertise zorgt uiteindelijk voor minder zorginzet
- Zorg voor opleidings- en ontwikkelmogelijkheden voor verzorgenden en verpleegkundigen in de vorm van een jaarlijks persoonlijk scholingsbudget
- Maak ruimte voor professioneel leiderschap op de werkvloer, zorg voor de juiste randvoorwaarden om verzorgenden, verpleegkundigen, specialisten ouderengeneeskunde, verpleegkundig specialisten en andere disciplines te betrekken bij het beleid van de organisatie om aan de complexe zorgvraag van bewoners te kunnen voldoen
- Zorg dat zorgprofessionals zeggenschap hebben over hun eigen ontwikkeling. Veranker dat in het opleidingsakkoord VVT

4. Innovatie geïnitieerd door zorgprofessionals en ouderen

We staan voor een grote maatschappelijke veranderopgave. Hoe we dat effectief doen is een groot vraagstuk. Er is innovatie nodig, en deze landt het beste als de zorgprofessionals nauw betrokken worden in de ontwikkeling en uitvoering. Innovaties die starten vanuit praktische wijsheid en goed aansluiten bij de vraag van de cliënten en hun naasten, zijn het meest waardevol en hebben de grootste kans van slagen.

Benut competenties van zorgprofessionals die bijdragen aan de veranderopgave. Voor alle verzorgenden, verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en specialisten ouderengeneeskunde staat centraal dat zij werken vanuit een integrale blik met een focus op kwaliteit van leven. De bevordering van eigen regie, een zo gezond mogelijk leefstijl en preventie, maakt integraal en onlosmakelijk onderdeel uit van hun vak. Juist in het handiger benutten van deze al aanwezige competenties liggen enorme kansen voor de ontwikkeling van een houdbaar zorgstelsel en vitalere samenleving.

- Reserveer budget binnen WOZO zodat V&VN en Verenso samen een programma kunnen opzetten waarin zorgprofessionals, vanuit hun expertise en intrinsieke motivatie om goede, passende zorg te leveren, een rol hebben in de veranderopgave. Dit programma zal gebaseerd zijn op actieonderzoek. Deze aanpak ondersteunt ontwikkeling van kennis en duurzame verandering met gebruikmaking van de praktische kennis van zorgprofessionals.
- Sluit aan bij de ontwikkelingen van de beroepsgroepen om te komen tot een goed werkend ECD/EPD waarin gegevens gestandaardiseerd worden vastgelegd en verschillende disciplines met elkaar kunnen communiceren om administratieve lasten te verminderen en kennisontwikkeling in de sector te stimuleren.
- Kijk samen met beroepsgroepen hoe technologie kan worden ingezet om zorgprofessionals te ondersteunen in het kader van zorg aan bewoners en de ondersteuning van besluitvorming in de praktijk.